

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **A. V.**, zastoupený Mgr. Stanislavem Sochořem, advokátem se sídlem Pavelčákova 14, Olomouc, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 12. 8. 2025, č. j. 72 Ad 25/2025-16,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 12. 8. 2025, č. j. 72 Ad 25/2025-16, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta Mgr. Stanislava Sochora **se určují** částkou 12 269 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] Kasační stížností se žalobce (stěžovatel) domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 12. 8. 2025, č. j. 72 Ad 25/2025-16, jímž krajský soud podle § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odmítl stěžovatelovu žalobu pro opožděnost. Tato žaloba směřovala proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2024, č. j. MPSV-2024/259433-922, jímž bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci ze dne 19. 9. 2024, č. j. 95570/2024/OLO. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně dle § 21 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v relevantním znění, nepřiznal stěžovateli příspěvek

na péči, a to z důvodu neposkytnutí potřebné součinnosti při vyšetření jeho zdravotního stavu.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel dne 26. 6. 2025 osobně žalobu ke krajskému soudu. V ní odkazoval na to, že obdobnou žalobu chybně podal již dne 16. 5. 2025 k Okresnímu soudu v Olomouci a kopii této původní žaloby doložil v příloze (včetně razítka okresního soudu, podle něhož byla u tohoto okresního soudu skutečně podána osobně dne 16. 5. 2025), stejně jako usnesení ze dne 20. 5. 2025, č. j. 22 C 98/2025-5, jímž uvedený okresní soud řízení o žalobě stěžovatele podle § 104b odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v relevantním znění (dále jen „o. s. ř.“), pro věcnou nepřislušnost zastavil a současně stěžovatele poučil o možnosti podat ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení k věcně a místně příslušnému soudu rozhodujícímu ve správním soudnictví žalobu proti rozhodnutí správního orgánu. V původní žalobě podané k okresnímu soudu stěžovatel uváděl, že mu bylo žalobou napadené rozhodnutí doručeno dne 17. 3. 2025, což dokládal přiloženou kopií příslušné doručky. Stěžovatel tak vycházel z toho, že lhůta pro podání žaloby uplynula až dne 17. 5. 2025.

[3] Krajský soud si k posouzení včasnosti žaloby nevyžádal správní spis. Vyzval žalovaného toliko k předložení fotokopie dokladu o doručení žalobou napadeného rozhodnutí. Žalovaný předložil fotokopie obou stran celé obálky (originál se nachází ve správním spisu), v níž bylo žalobou napadené rozhodnutí doručováno. Z toho je zřejmé, že se doručovaná zásilka vrátila žalovanému. Z doručky, která tedy nebyla od přední strany obálky oddělena, je zřejmé, že zásilka byla stěžovateli doručována na adresu t. S. , O., přičemž příslušný poštovní doručovatel potvrzuje, že nezastižený adresát (stěžovatel) byl vyzván k vyzvednutí zásilky, bylo mu v místě doručování zanecháno příslušné poučení a zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 13. 12. 2024. Na zadní straně obálky pak následně příslušná poštovní doručovatelka v prohlášení o vrácení zásilky ze dne 27. 12. 2024 doplnila jakožto „jiný důvod“ vrácení zásilky žalovanému (nad rámec těch předtištěných): „*Nevyzvednuto v úložní době.*“ Zároveň vyznačila jako den vrácení zásilky datum 27. 12. 2024, přičemž z jejího zápisu nevyplývá, proč nebyla zásilka po uplynutí úložní doby vložena do domovní schránky ani na jiné vhodné místo na adrese doručování (nebyla zaškrtnuta ani doplněna kolonka „*zásilka byla připravena k vyzvednutí dne ... a nebyla vyzvednuta. Bylo požádáno o vložení zásilky do schránky. Zásilku nebylo možné vložit do schránky ani na jiné vhodné místo.*“.).

[4] K popsání doručování žalobou napadeného rozhodnutí krajský soud v posuzovaném usnesení konstatoval: „*Z fotokopie doručky (zaslané žalovaným) soud zjistil, že napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 23. 12. 2024 (vhozeno do schránky 13. 12. 2024 a nevyzvednuto v úložní době). Žalobce netvrdil, že by žádal o zneplatnění doručení.*“ Na základě tohoto závěru krajský soud dovodil, že lhůta pro podání žaloby dle § 72 odst. 1 s. ř. s. marně uplynula dne 24. 2. 2025. Vzhledem k tomu, že stěžovatel podal žalobu k okresnímu soudu až dne 16. 5. 2025 a následně ke krajskému soudu dne 26. 6. 2025, krajský soud uzavřel, že v obou případech byla žaloba podána zjevně opožděně, „*[p]roto zdejší soud nezjišťoval, jestli Okresní soud v Olomouci vydal usnesení o zastavení řízení a poučil žalobce, že může podat žalobu ke krajskému soudu ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení podle § 104b odst. 1 o. s. ř.*“ (pozn. NSS: to ovšem vyplývá právě z takového usnesení okresního soudu, které stěžovatel

pokračování

přiložil k žalobě – viz výše). Krajský soud závěrem poznamenal, že stěžovatel může podat novou žádost o příspěvek na péči a pro řízení může udělit plnou moc.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Stěžovatel podal proti usnesení krajského soudu osobně dne 8. 9. 2025 u krajského soudu kasační stížnost. V ní namítal, že dne 23. 12. 2024 od žalovaného žádnou zásilku neobdržel, jeho rozhodnutí si převzal až dne 17. 3. 2025 od správního orgánu I. stupně, jak podle něj vyplývá z doručky, kterou doložil k žalobě. Žalobu stěžovatel podal u okresního soudu dne 16. 5. 2025, tedy včas.

[6] V doplnění kasační stížnosti formulované jemu ustanoveným zástupcem stěžovatel dále namítá, že rozhodnutí žalovaného bylo doručováno do vlastních rukou, tedy tuto písemnost nebylo možné doručit „*vhobením*“ do schránky, ale pokud by měl stěžovatel jako adresát schránku, bylo třeba dodržet postup dle § 23 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v relevantním znění (dle jen „*správní řád*“), který stanoví řadu podmínek, jejichž splnění je třeba k tomu, aby bylo možné konstatovat, že písemnost byla řádně doručena uplynutím úložní doby. Tím se krajský soud vůbec nezabýval ani nevysvětlil, jak konkrétně dospěl k závěru, že písemnost byla řádně doručena. Navíc jeho tvrzení, že žalobou napadené rozhodnutí bylo „*vhobeno do schránky*“, je podle stěžovatele zmatené a rozporné se zákonem. I pokud stěžovatel přehlédne terminologickou nepřesnost („*vhobeno*“ namísto „*vloženo*“), je zřejmé, že vložení do schránky nemohlo být žalobou napadené rozhodnutí doručeno ani by takovým případným vložím nemohla začít běžet úložní doba. V napadeném usnesení krajského soudu není podle stěžovatele vůbec popsán způsob, jakým mu mělo být rozhodnutí žalovaného doručeno.

[7] Stěžovatel navíc namítá, že mu v prosinci 2024 nemohlo být doručováno na adresu jeho „*trvalého bydliště*“, neboť na této adrese bydlel pouze do března 2023 a od té doby se vzhledem k tomu, že mu měl být odňat příspěvek na péči, stal bezdomovcem. Současně mu byla na uvedené adrese zrušena domovní schránka, proto mu podle jeho názoru nemohla být na tuto adresu doručována žádná písemnost ani výzva k jejímu vyzvednutí. Stěžovatel je přesvědčen, že ho za této situace bylo třeba považovat za osobu, které se ve smyslu § 25 odst. 1 správního řádu prokazatelně nedaří doručovat, a proto mu mělo být dle tohoto ustanovení doručováno veřejnou vyhláškou.

[8] Stěžovatel dále upozorňuje na to, že mu některé zásilky byly doručovány na adresu Štursova 1, Olomouc, a to prostřednictvím sociálního pracovníka, který zajistil jejich předání stěžovateli. Takto mělo být stěžovateli doručeno zmiňované usnesení Okresního soudu v Olomouci ze dne 20. 5. 2025, č. j. 22 C 98/2025-5, či nyní napadené usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby. Také správnímu orgánu I. stupně byla tato praxe dle stěžovatele známa. Rovněž žalovaný dle tvrzení stěžovatele věděl o uvedených problémech s doručováním stěžovateli, přesto mu doručoval na formální adresu jeho trvalého pobytu. Navíc stěžovatel tvrdí, že ho žalovaný (jeho územní pracoviště v Olomouci) informoval, že mu jeho rozhodnutí bude doručeno prostřednictvím správního orgánu I. stupně, což se v březnu 2025 skutečně stalo, proto byl stěžovatel překvapen, když se až z nyní napadeného usnesení krajského soudu dozvěděl, že mu žalovaný zároveň doručoval „*na formální adresu*“.

jeho trvalého bydliště“. Stěžovateli je dle jeho slov rovněž známo, že na této adrese (t. S., O.) v minulosti někteří poštovní doručovatelé porušovali pravidla doručování, k čemuž stěžovatel přikládá dvě sdělení České pošty s. p. ze dne 21. 3. 2024, v nichž se tento provozovatel poštovních služeb omlouvá za vzniklá pochybení (z těchto předložených listin však není zřejmé, komu jsou sdělení adresována ani na jakou adresu bylo doručováno – pozn. NSS), a navrhuje výslech svědků – obyvatel dotyčného domu, jakož i vyžádání spisů Okresního soudu v Olomouci týkajících se věcí stěžovatele, v nichž se dle jeho tvrzení problémy s doručováním opakovaně řešily.

[9] Stěžovatel shrnuje, že se krajský soud otázkou doručování rozhodnutí žalovaného vůbec nezabýval, neumožnil stěžovateli se k této otázce vyjádřit a své rozhodnutí nezdůvodnil, čímž ho zatížil zásadními vadami.

[10] Nad rámec důvodů kasační stížnosti stěžovatel zdůrazňuje svou neutěšenou sociální a zdravotní situaci. Je dle svých slov po odepření příspěvku na péči bez prostředků, imobilní, bez asistence, žije v nedůstojných podmínkách. Nemá nárok na dávku v hmotné nouzi ani na doplatek na bydlení. Tvrdí, že tyto podmínky vedly v poslední době ke značnému zhoršení jeho zdravotního stavu, došlo u něj k srdeční zástavě, trombóze, plicní embolií a ochrnul na levou část těla.

[11] Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval splněním podmínek řízení, resp. projednatelnosti kasační stížnosti, zejména její včasností (§ 106 odst. 2 s. ř. s.).

[14] Stěžovatel v záhlaví žaloby uvedl: „Adresa pro doručení: Magistrát města k L. N. Štursova 1 Olomouc 77900.“ Obdobně v kasační stížnosti stěžovatel jakožto dle svého tvrzení osoba bez přístřeší žádal, aby mu bylo doručováno na Magistrát města Olomouce k rukám Mgr. L. N., který, jako v řízení před krajským soudem, zajistí předání zásilek, s tím, že kasační stížnost zároveň obsahovala návrh na ustanovení právního zástupce stěžovateli. Podstatné podle názoru Nejvyššího správního soudu bylo právě uvedení konkrétní osoby, jejímž prostřednictvím mělo být stěžovateli v řízení před krajským soudem a do doby ustanovení zástupce též před Nejvyšším správním soudem doručováno. I přes výslovnou zmínku v záhlaví žaloby se tedy ze strany stěžovatele materiálně nejednalo o sdělení jiné adresy pro doručování ve smyslu § 46a odst. 2 o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s., ale o plnou moc, kterou stěžovatel dle § 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 28 odst. 1 a § 28a odst. 2 o. s. ř. a § 64 s. ř. s. sdělil krajskému soudu, že zmocnil jinou fyzickou osobu k některým procesním úkonům v daných soudních řízeních, a to k přijímání písemností. Tím nebyl v tomto případě míněn jiný fyzický příjemce písemnosti při doručení, než kterému je soudem doručováno, ve smyslu § 50a odst. 1 o. s. ř., ale zástupce účastníka, jemuž soud doručuje přímo dle § 42 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 50b odst. 3 o. s. ř. a § 42 odst. 5 s. ř. s.

pokračování

(srov. mj. Korbel, F., komentář k § 28a o. s. ř. in Jirsa, J. a kol. *Občanský soudní řád, 1. část. Soudcovský komentář*, dostupný v ASPI). Ačkoli v tomto případě neudělil stěžovatel Mgr. L. N. procesní plnou moc, zmocnil ho právě k přijímání soudem doručovaných písemností, a proto mělo být v souladu se zmiňovanými ustanoveními doručováno (nejednalo-li se o situaci, kdy měl stěžovatel něco osobně vykonat) pouze tomuto zástupci.

[15] Nejvyšší správní soud vycházel přitom z ustálené judikatury i doktríny, podle nichž ani v soudním řízení správním plná moc, jakožto jednostranné právní jednání osvědčující existenci zastoupení (tedy uzavřené dohody o zastupování mezi účastníkem řízení a jeho zástupcem) vůči třetím osobám, resp. v tomto případě vůči soudu vedoucímu dané řízení, zpravidla nemusí být vyhotovena na samostatné listině a nemusí být opatřena přijetím (akceptační doložkou) ze strany zmocněnce či podpisem zmocněnce. Tuto judikaturu i doktrínu shrnul rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 26. 3. 2024, č. j. 2 As 103/2023-47, publ. pod č. 4599/2024 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz), s tím, že podmínky prokázání vztahu zastoupení v soudních řízeních, v nichž zákon vyžaduje povinné zastoupení účastníka advokátem, jsou odlišné (přísnější). Nicméně v daném případě se i v řízení o kasační stížnosti jednalo pouze o omezené zastoupení stěžovatele toliko do doby, než mu bude případně na základě jeho návrhu ustanoven zástupcem advokát. Nejvyšší správní soud tedy skutečně až do okamžiku, kdy na základě jeho usnesení ze dne 13. 11. 2025, č. j. 5 Ads 201/2025-27, vzniklo zastoupení stěžovatele advokátem, Mgr. Stanislavem Sochořem, doručoval stěžovateli veškeré písemnosti prostřednictvím uvedeného zmocněnce, Mgr. L. N.

[16] Postup krajského soudu při doručování napadeného usnesení o odmítnutí žaloby (jinou písemnost krajský soud v dosavadním řízení stěžovateli nezaslal) ovšem nebyl v daném ohledu jednoznačný. Jak totiž vyplývá z jeho spisu, krajský soud stěžovateli toto usnesení doručoval obálkou č. I (tedy do vlastních rukou) jak na adresu jeho trvalého pobytu t. S., O. (odkud se zásilka soudu vrátila s tím, že ji po uplynutí úložní doby nebylo možné vhodit do schránky adresáta), tak na jím udanou adresu pracoviště jeho zmocněnce pro přijímání písemností (Štursova 1 Olomouc) a navíc jako adresát této zásilky byl uveden stěžovatel a zároveň v závorce L. N. Současně krajský soud připojil následující matoucí pokyn pro Mgr. N.: *„Zasíláme Vám usnesení podle žádosti žalobce v žalobě (sdělení doručovací adresy a Vašeho jména) a žádáme Vás o zaslání potvrzení o doručení rozhodnutí žalobci; zašlete ho soudu do týdne od obdržení potvrzení. Soud doručuje současně usnesení žalobci na adresu trvalého bydliště.“*

[17] Zásilku si Mgr. N. osobně převzal dne 20. 8. 2025. Vzhledem k výslovnému pokynu krajského soudu se však zmocněnec i stěžovatel mohli legitimně domnívat, že rozhodným okamžikem pro počátek běhu lhůty pro případné podání kasační stížnosti je až faktické předání písemnosti zmocněncem stěžovateli. K tomu došlo dle potvrzení opatřeného podpisy stěžovatele i Mgr. N., jež Mgr. N. skutečně zaslal krajskému soudu, dne 27. 8. 2025.

[18] Je tedy zřejmé, že za daných okolností nebyl krajský soud oprávněn doručovat stěžovateli na adresu jeho trvalého pobytu a nedošlo tedy ani k doručení napadeného usnesení na tuto adresu marným uplynutím úložní doby. Naopak by v případě dodržení správného postupu byla zásilka řádně doručena jejím převzetím zmocněncem stěžovatele

pro přijímání písemností dne 20. 8. 2025 a od tohoto data by se také odvíjel běh dvoutýdenní lhůty stanovené v § 106 odst. 2 s. ř. s. pro podání kasační stížnosti.

[19] Ovšem např. v nálezu ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3476/11, Ústavní soud konstatoval: „Z ustálené judikatury Ústavního soudu vyplývá povinnost orgánů veřejné moci, aby při posouzení toho, zda určitý procesní prostředek ochrany práva byl podán řádně a včas, respektovaly princip důvěry jednotlivce ve správnost aktů veřejné moci. To znamená, že účastníku řízení nesmí být na újmu, pokud při využití takového prostředku proti rozhodnutí orgánu veřejné moci postupoval v dobré víře ve správnost v něm obsaženého nesprávného poučení. Uvedené se přitom týká jak rozhodnutí správních orgánů [srov. náleze ze dne 11. května 2005 sp. zn. II. ÚS 487/03 (N 103/37 SbNU 383)], tak i rozhodnutí soudů [srov. náleze ze dne 20. února 2002 sp. zn. II. ÚS 618/01 (N 20/25 SbNU 153) nebo náleze ze dne 1. března 2011 sp. zn. I. ÚS 2912/10].“ V souladu s tímto závěrem a vzhledem k popsáním pochybením krajského soudu Nejvyšší správní soud vychází z toho, že pokud stěžovateli předal jeho zmocněnec doručované usnesení krajského soudu ve středu dne 27. 8. 2025 a stěžovatel podal kasační stížnost osobně u krajského soudu v pondělí dne 8. 9. 2025, učinil tak včas.

[20] Nejvyšší správní soud posoudil i ostatní formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen zmiňovaným ustanoveným advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[21] Vzhledem k tomu, že před krajským soudem rozhodovala o napadeném usnesení dle § 31 odst. 2 s. ř. s. specializované samosoudkyně, Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typech případů:

- 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.
- 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[22] Stěžovatel v posuzované věci namítá taková zásadní pochybení krajského soudu při posuzování včasnosti žaloby, která by mohla mít dopad do jeho hmotněprávního postavení (hmotněprávní přezkum žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného mu byl z důvodu odmítnutí žaloby jako opožděné odepřen) a která nelze z hlediska posouzení

pokračování

přijatelnosti kasační stížnosti *prima facie* vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

[23] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného usnesení krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[24] Nejvyšší správní soud předesílá, že posuzovaná kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu, jímž byla žaloba odmítnuta, v takovém případě přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí žaloby. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí žaloby. Vzhledem k tomu, že krajský soud žalobu pro opožděnost odmítl, takže ji meritorně neposuzoval, ani Nejvyššímu správnímu soudu v takové situaci nepřísluší jakkoliv se vyslovovat k meritu věci, tedy k zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného.

[25] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. „[ž]alobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou“. Podle odstavce 3 téhož ustanovení, „[j]estliže soud rozhodující v občanském soudním řízení zastavil řízení proto, že šlo o věc, v níž měla být podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, může ten, kdo takovou žalobu v občanském soudním řízení podal, podat u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení.“.

[26] Podle § 20 odst. 1 správního řádu „[f]yzické osobě se písemnost doručuje na adresu pro doručování (§ 19 odst. 4), na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti, na adresu jejího trvalého pobytu, ve věcech podnikání do místa podnikání, nebo při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na její elektronickou adresu; fyzické osobě lze však doručit, kdekoli bude zastížena“. Podle odstavce 2 téhož ustanovení „[p]ísemnost, která se doručuje do vlastních rukou, lze doručit adresátovi, nebo též tomu, koho adresát k přijetí písemnosti zmocnil písemnou plnou mocí s úředně ověřeným podpisem; úřední ověření není třeba, pokud byla plná moc udělena před doručujícím orgánem“.

[27] Podle § 23 odst. 1 správního řádu „[n]ebyl-li v případě doručování podle § 20 adresát zastížena a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem přípustným podle § 20, písemnost se uložit“. Podle odstavce 4 téhož ustanovení „[a]dresát se vyzve vložení oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo; jinak se vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil“. Podle odstavce 5 uvedeného ustanovení „[z]ároveň s oznámením podle odstavce 4 se adresát písemně poučí o právních důsledcích, které by jeho případné jednání podle §

24 odst. 1, 3 a 4 vyvolalo nebo o možnosti postupu podle § 24 odst. 2. Toto poučení musí obsahovat i označení správního orgánu, který písemnost odesílá, a jeho adresu.“.

[28] Podle § 24 odst. 1 správního řádu „[j]estliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty“. Podle odstavce 2 téhož ustanovení „[p]rokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ustanovení § 41 požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena“.

[29] Je zřejmé, že shora citované vyjádření krajského soudu v odůvodnění napadeného usnesení o „vhození“ rozhodnutí žalovaného, které bylo doručováno do vlastních rukou, do schránky dne 13. 12. 2024 je v daném případě nesmyslné nejen z právního hlediska, tedy ve světle citovaných ustanovení správního řádu, ale ani neodpovídá fotokopiím obou stran obálky doručované zásilky, které měl krajský soud k dispozici (resp. originálu doručované zásilky, jenž je součástí správního spisu, byť ten si krajský soud nevyžádal). Krajský soud chtěl patrně říci, že uvedeného dne byla v domovní schránce či na jiném vhodném místě stěžovateli zanechána výzva, aby si uloženou zásilku vyzvedl, jakož i příslušné poučení, jak uvedl poštovní doručovatel na doručence, jež je součástí dané obálky. Toto formální pochybení krajského soudu, jakkoli nešťastné, by tedy samo o sobě nepředstavovalo důvod pro zrušení napadeného usnesení.

[30] Podstatné však je, že se krajský soud v napadeném usnesení skutečně nevěnoval ani splnění ostatních podmínek vyplývajících z citovaných ustanovení správního řádu pro to, aby bylo možné přijmout jednoznačný závěr, že stěžovateli bylo žalobou napadené rozhodnutí řádně doručeno ve smyslu § 24 odst. 1 správního řádu dne 23. 12. 2024 marným uplynutím úložní doby a že tedy právě od tohoto data je třeba odvíjet též dvouměsíční lhůtu dle § 72 odst. 1 s. ř. s. pro podání žaloby. Především se měl krajský soud ujistit, že bylo stěžovateli řádně, tedy v souladu s citovaným § 20 odst. 1 správního řádu, doručováno na adresu jeho trvalého pobytu.

[31] Proti takovému (v napadeném usnesení krajského soudu pouze implicitnímu) závěru vznáší stěžovatel až v kasační stížnosti a jejím doplnění řadu námitek, přičemž v první řadě důvodně poukazuje na to, že mu krajský soud neposkytl před odmítnutím jeho žaloby vůbec příležitost se k otázkám souvisejícím právě s posouzením její včasnosti vyjádřit (a tedy ani k nim případně navrhnout důkazy), ačkoli, jak již bylo konstatováno, stěžovatel již v žalobě podané u Okresního soudu v Olomouci, jejíž kopii měl krajský soud k dispozici, tvrdil, že mu bylo žalobou napadené rozhodnutí doručeno až dne 17. 3. 2025, což dokládal fotokopií příslušné doručenky, a zároveň z razítka soudu na kopii uvedené žaloby jakož i z usnesení okresního soudu ze dne 20. 5. 2025, č. j. 22 C 98/2025-5, o zastavení řízení o této žalobě, které stěžovatel krajskému soudu rovněž doložil, vyplývalo, že ji podal u okresního soudu dne 16. 5. 2025, takže následná žaloba proti rozhodnutí žalovaného podaná u krajského soudu dne 26. 6. 2025 by v případě, že by za datum řádného doručení žalobou napadeného rozhodnutí stěžovateli bylo skutečně považováno až datum 17. 3. 2025, musela být dle § 72 odst. 1 a 3 s. ř. s. hodnocena jako včasná.

pokračování

[32] Navíc si krajský soud to, zda skutečně došlo k náhradnímu doručení žalobou napadeného rozhodnutí dne 23. 12. 2024, neověřil ani na základě správního spisu, neboť ten si vůbec nevyžádal a fotokopie obálky doručované zásilky, které mu na jeho žádost zaslal žalovaný, k tomuto účelu v tomto případě zjevně nepostačují (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2008, č. j. 1 As 21/2007-272, jehož právní věta byla publikována pod č. 2476/2022 Sb. NSS). Krajský soud rovněž opomněl zhodnotit, zda běh lhůty pro podání žaloby mohla ovlivnit skutečnost, že z prohlášení příslušné poštovní doručovatelky o vrácení doručované zásilky ze dne 27. 12. 2024, jež je obsaženo na zadní straně obálky, nevyplývá, proč po uplynutí úložní doby byla zásilka vrácena žalovanému, tedy zda jí nebylo možné vložit do domovní schránky ani na jiné vhodné místo na dané adrese nebo zda nastal jiný důvod vrácení zásilky [zda případně došlo k odmítnutí převzetí zásilky nebo zda adresát (stěžovatel) neposkytl nezbytnou součinnost k jejímu řádnému doručení či zda byl na uvedené adrese neznámý].

[33] Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že řízení před krajským soudem vykazuje procesní vady spočívající především v nedostatečném zjištění skutkového stavu a nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu pro nedostatek důvodů ohledně otázky, kdy bylo stěžovateli řádně doručeno žalobou napadené rozhodnutí a od jakého data se tedy odvíjela zákonná lhůta pro podání žaloby, přičemž tyto vady mohly mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí této žaloby. Vzhledem k těmto procesním vadám se Nejvyšší správní soud nemohl v tomto rozsudku podrobně zabývat jednotlivými kasačními námitkami stěžovatele proti závěru krajského soudu o tom, že byla žaloba podána opožděně, ani posoudit důkazní návrhy, které stěžovatel ke svým tvrzením v řízení o kasační stížnosti předložil, a zdejší soud tak ani nemohl dospět k jednoznačnému závěru o otázce včasnosti podané žaloby. To bude úkolem krajského soudu v dalším řízení.

IV.

Závěr a náklady řízení

[34] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost důvodnou, a proto napadené usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[35] Byť Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu ruší a věc mu vrací k dalšímu řízení, je povinen zároveň rozhodnout o odměně a náhradě hotových výdajů zástupce stěžovatele, kterého mu ustanovil usnesením ze dne 13. 11. 2025, č. j. 5 Ads 201/2025-27. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného advokáta, které hradí dle § 35 odst. 10 s. ř. s. stát, totiž sice patří mezi náklady řízení ve smyslu § 57 s. ř. s., nejde však o náhradu nákladů řízení mezi jeho účastníky ve smyslu § 60 s. ř. s., o níž má dle § 110 odst. 3 s. ř. s. po zrušení napadeného rozhodnutí krajského soudu rozhodovat v dalším řízení krajský soud.

[36] Pro určení výše odměny a náhrady hotových výdajů zástupce stěžovatele se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v aktuálním znění (dále jen

„advokátní tarif“). Ustanovenému zástupci tedy náleží dle § 9 odst. 5 a § 7 bodu 5 advokátního tarifu odměna za 2 úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti) ve výši 2 x 4 620 Kč a paušální náhrada jeho hotových výdajů na tyto úkony ve výši 2 x 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). K tomu je dále nezbytné přičíst částku připadající na DPH ve výši 21 %. Celkem tedy přísluší zástupci stěžovatele za jeho zastupování v řízení o kasační stížnosti částka 12 269 Kč, která mu bude vyplacena ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 10. dubna 2026

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu